

Õendusteenuse tegevusvaldkonnad ja nende raames tehtavad õe tegevused on järgmised.

1. Koostöö raames õde:

- 1.1. teeb koostööd, lähtuvalt erihooldusteenusel oleva inimese vajadustest ning tervises seisundist, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid:
 - 1.1.1. erihooldusteenusel oleva inimese ja tema lähedastega;
 - 1.1.2. erihooldusteenust pakkuva asutuse juhtkonna ja personaliga;
 - 1.1.3. perearstidega
 - 1.1.4. vajadusel eriarstidega (psühhiaater, silmaarst, hambaarst, eriarsti tagasikutsed jne) ja eriõdedega;
- 1.2. korraldab sõeluuringu sihtrühma kuuluva inimese sõeluuringu ja annab kaasa vajaliku teabe;
- 1.3. teeb koostööd teiste spetsialistidega lähtuvalt inimese tervises seisundist ja -vajadustest (sh. vaimse tervise õde, füsioteraapia, logopeed, sotsiaaltöötaja, jalaravi spetsialist jne);
- 1.4. kasutab vajadusel tehnoloogilisi lahendusi (sh. haavade ja sünnimärkide hindamiseks jne).

2. Elukeskkonna ja abivahendite hindamisel õde:

- 2.1. hindab elukeskkonda ja teeb ettepanekuid keskkonna kohandamiseks ja ümberkorraldusteks;
- 2.2. hindab abivahendite vajadust ja teeb ettepanekuid vajalike abivahendite soetamiseks ja võimalusel väljastab abivahendikaardi.

3. Vaimse tervise valdkonnas õde:

- 3.1. hindab perioodiliselt erihooldusteenusel elavaid inimesi võimalike dekompanseeritud haigusseisundite, dementsusest tingitud väljendunud seisundite ja muude haigusseisundite osas, kasutades selleks tõenduspõhiseid meetodeid;
- 3.2. hindab perioodiliselt erihooldusteenusel elavaid inimesi, kasutades tunnustatud moodsikuid;
- 3.3. nõustab erihooldusteenusel elavaid inimesi eluviisilase, rakendades mittfarmakoloogilisi sekkumisi (tervislik toitumine, füüsiline aktiivsus, unehügieen, stiimulite kontroll ja une ajakava, sobilikud probleemilahenduse viisid jm);
- 3.4. selgitab arsti poolt ordineeritud ravi olulisust ja ravipõhimõtteid, teavitab ravimi koos- ja kõrvalmõjudest, õpetab raviskeemi järgimise põhimõtteid;
- 3.5. õpetab erihooldusteenusel elavale inimesele enesetunde ja tervises seisundi jälgimist;
- 3.6. rakendab vajadusel rahunemis- ja lõõgastustehnikaid ning õpetab ärevusega toimetulekut;
- 3.7. viib läbi grupisekkumisi;
- 3.8. hindab ravitõhusust, tervises seisundit ja -näitajaid ning teavitab raviarsti jälgimisperiodil ilmnunud asjaoludest;
- 3.9. jälgib ja hindab regulaarselt erihooldusteenusel elavate inimeste tervises seisundi muutusi;
- 3.10. nõustab hooldusteenuse asutuse töötajaid erihooldusteenusel elavate inimeste vaimsest tervisest tulenevate teemade osas.

4. Õendusteenuse vajaduse hindamisel õde:

- 4.1. hindab õendusteenuse vajadust, kasutades InterRAI KH ja/või InterRAI KO hindamisinstrumente või muid tõenduspõhiseid hindamismetoodikaid arvestades eelnevaid hindamisi;
- 4.2. hindab erimenüü vajadust;
- 4.3. hindab erihooldusteenusel elava inimese tervises seisundit, tundes ära kogutud objektiivsete andmete kõrvalekaldeid normleiuist:
 - 4.3.1. teadvusseisund;
 - 4.3.2. kaal, pikkus, kehamassiindeks;
 - 4.3.3. hingamissagedus, saturatsioon;
 - 4.3.4. arteriaalne vererõhk, pulss;
 - 4.3.5. kehatemperatuur;

- 4.3.6. nahk, limaskestad ja lümfisõlmed;
- 4.3.7. luu- ja lihaskond;
- 4.3.8. kopsude ja südame auskulteerimine;
- 4.3.9. otoskopeerimine;
- 4.3.10. seedeelundkonna funktsionaalsus;
- 4.3.11. kõhu palpatsioon ja perkussioon;
- 4.3.12. nägemisteravus;
- 4.3.13. kuulmisteravus;
- 4.3.14. kõne- ja suhtlemisoskus;
- 4.3.15. vereanalüüs kapillaar- ja veeniverest; Glükoos (fP-Gluc);
- 4.3.16. uriinianalüüs testribaga;
- 4.3.17. valu tugevus;
- 4.3.18. vedelikubilanss;
- 4.3.19. lamatiste tekkerisk;
- 4.3.20. kukkumiskrisk;
- 4.3.21. abivahendite vajadus.

5. Kliendi tervisest lähtuvalt õendussekkumised:

- 5.1. elutähtsate näitajate jälgimine;
- 5.2. lamatiste profülaktika ja ravi;
- 5.3. suu ja silmade hooldus;
- 5.4. pneumoonia profülaktika;
- 5.5. asendravi;
- 5.6. dehüdratatsiooni ennetamine;
- 5.7. füsioteraapia elementide rakendamine;
- 5.8. esmaabi andmine ja elustamine;
- 5.9. stoomide ja püsikateetrite hooldus / vahetus;
- 5.10. haavaravi koos sidumisega;
- 5.11. jahutavad ja soojendavad protseduurid;
- 5.12. inhalatsioonide teostamine;
- 5.13. veresuhkru mõõtmine glükomeetriga.

6. Arsti otsuse alusel tehtavad raviprotseduurid:

- 6.1. haavaõmbluste eemaldamine;
- 6.2. ravimite manustamine i/m; i/v; s/c per/os; per/rectum;
- 6.3. püsikateetri esmane paigaldus;
- 6.4. kodune palliatiivne hapnikravi.

7. Suuõõne tervise ja selle hindamisel õde:

- 7.1. Viib läbi suuõõne hindamise vastavalt Tervisekassa juhendmaterjalis „[Suuõõne läbivaatus ja ravivajaduse hindamine hoolekandetasutuses](https://www.tervisekassa.ee/media/462/download?inline)“ toodule, mis on alla laetav interneti aadressilt <https://www.tervisekassa.ee/media/462/download?inline>;
- 7.1.1. hindamiseks vajalikud lehed üksikult allalaadimiseks ja täitmiseks on leitavad allolevatelt interneti lehekülgedelt:
 - 7.1.1.1. senise suuhügieeni hindamisleht <https://tervisekassa.ee/media/459/download?inline>;
 - 7.1.1.2. suuhügieeni ja suutervise riski hindamine <https://tervisekassa.ee/media/460/download?inline>;
 - 7.1.1.3. suuõõne läbivaatus <https://tervisekassa.ee/media/461/download?inline>;
- 7.2. juhendab ja nõustab erihooldekodus elavat inimest suuhügieeni jälgimise ja hoidmise osas;
- 7.3. juhendab ja nõustab hooldusteenuse asutuse töötajaid erihooldekodus elava inimese suuõõne puhastamise ja hooldamise osas. Kasutades selleks järgnevat:
 - 7.3.1. lamava patsiendi hammaste ja suu puhastamine <https://www.tervisekassa.ee/media/418/download?inline>

7.3.2. hambaproteeside hoolduspõhimõtted

<https://www.tervisekassa.ee/media/419/download?inline;>

- 7.4. korraldab erihooldekodus elava inimese suuõõne tervise hoidmise ja suuhügieeni hoidmise hooldusteenuse asutuses;
- 7.5. vajadusel broneerib aja suuõõne hindamiseks õendusteenusel läbi videokonsultatsiooni;
- 7.6. nõustab erihooldekodus elavat inimest suuõõne hindamise osas läbi videokonsultatsiooni;
- 7.7. valmistab erihooldekodus elava inimese ette suuõõne hindamiseks läbi videokonsultatsiooni;
- 7.8. teostab suuõõne hindamise läbi videokonsultatsiooni;
- 7.9. nõustab erihooldekodus elavat inimest hambaarsti antud soovitude, suuhügieeni jälgimise ja hambaravil käimise osas;
- 7.10. vajadusel korraldab erihooldekodus elava inimese viimise hambaarsti vastuvõtule.

8. Õendustegevuse dokumenteerimisel õde:

- 8.1. dokumenteerib õendusteenuse järgides tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel kehtestatud nõudeid;
- 8.2. püstitab tõenduspõhiseid õendusdiagnoose;
- 8.3. koostab õendusplaane, kus kajastuvad muuhulgas õendustulemused ja õendussekkumised;
- 8.4. esitab tervise infosüsteemi epikriise vastavalt määruses kehtestatud korrale;
- 8.5. teeb vajadusel tervises seisundi väljavõtteid;
- 8.6. osaleb tegevusplaani koostamisel.

9. Nakkustõrje raames õde:

- 9.1. hindab asutuse nakkustõrjejuhendite asjakohasust ja teeb vajadusel ettepanekuid juhendite korrigeerimiseks asutuse juhile. Juhendid peavad olema vastavuses [ravijuhendiga Infektsioonikontrolli standardnõuded](#) ja [Terviseameti teiste juhenditega](#);
- 9.2. võimalusel/vajadusel viib läbi koostöös hooldusteenuse asutusega nakkustõrjealaseid (infektsioonikontrolli) koolitusi asutuse töötajatele;
- 9.3. võimalusel/vajadusel viib läbi nakkustõrjealaseid (käte hügieen, köhaetikett, vaksineerimine) juhendamisi/koolitusi erihooldekodus elavatele inimesele ja külastajatele;
- 9.4. järgib õendussekkumiste raames ja jälgib infektsioonikontrolli standard- ja isolatsioonabinõuete täitmist hooldusteenuse asutuse töötajate poolt ja vajadusel teeb parendusettepanekuid asutuse juhile;
- 9.5. kontrollib erihooldekodus elava inimese isoleerimist vajava nakkushaiguse ja rühmaviisilise haigestumise korral asutuses rakendatud isolatsioonimeetmeid ja vajadusel teeb asjakohaseid ettepanekuid asutuse juhile;
- 9.6. teavitab nakkushaiguse rühmaviisilise haigestumise kahtluse korral ning edastab teatise nakkushaiguse puhangu kahtluse kohta asutuses Terviseametile (Tervise- ja töoministri määrus nr 24 „Nakkushaiguste loetelu ja neisse haigestumise andmete edastamine“ §).
- 9.7. Terviseameti korraldamisel/juhendamisel teeb seiret tervishoiutekkeliste infektsioonide üle.

10. Ravimate käitlemisel õde:

- 10.1. on kontaktisikuks ravimate personaalse jaendamisteenuse pakkujale;
- 10.2. tellib erihooldekodus elavale inimesele ravimeid;
- 10.3. teeb koostööd ja suhtleb apteegiga;
- 10.4. hoiustab ravimitootja poolt ette nähtult ravimeid;
- 10.5. kontrollib regulaarselt ravimate säilivusaega;
- 10.6. *tagab erakorraliste või esmaste terviseprobleemide leevendamiseks vajalike käsimüügiravimite järjepideva olemasolu;*
- 10.7. toetab tegevusjuhendajaid ravimate jagamisel;
- 10.8. jälgib ravimate toimet ja võimalikke kõrvaltoimeid ning kognitiivsete häiretega erihooldekodus elavate inimeste ravimikasutust;
- 10.9. käitleb ravimeid ja ohtlikke jäätmeid, sealhulgas korraldab nende hävitamist.

11. Analüüside tegemine:

- 11.1. Õde võib teha omal otsusel CITO analüüse kohapeal eraldi kodeerimisega (Hgb, CRV, uriini ribaanalüüs).
- 11.2. Vajadusel võtab õde arsti määramisel ja koostöös uuringud määranud arstiga uuringumaterjale laboraatorseteks uuringuteks, sealhulgas ka ennetuslike tegevuste eesmärgil uuringumaterjalide võtmine (tervishoiutöötaja, kes määrab uuringud, tagab uuringumaterjali võtmiseks vajaminevad vahendid ja korraldab transpordi laborisse).

12. Immuniseerimise raames õde:

- 12.1. järgib riiklikku immuniseerimiskava;
- 12.2. tellib vaktsiine;
- 12.3. nõustab erihooldekodus elavat inimest immuniseerimise osas;
- 12.4. viib läbi immuniseerimist;
- 12.5. dokumenteerib immuniseerimise vastavalt nõuetele.

13. Surma tuvastamine:

- 13.1. tuvastab tööajal surmafakti;
- 13.2. viib vajadusel läbi surnu esmase korrastuse koostöös tegevusjuhendajatega;
- 13.3. teavitab surmajuhtumist perearsti.

14. Koolitused:

- 14.1. Immuniseerimise koolitus (vähemalt 1 õde hooldusteenust osutava tegevuskoha kohta);
- 14.2. Infektsioonikontrolli standard- ja isolatsiooniabinõud hoolekandeesutuste töötajatele
<https://digiriigiakadeemia.ee/course/view.php?id=95>